

MAO Korhonen Aku-Petteri

26.09.2008
JULKINEN

VASTAANOTTAJA
Suuri valiokunta

Viite

KOM(2008) 563 lopullinen

Asia

Ehdotus neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun asetuksen (EY) N:o 1290/2005 sekä maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) annetun asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnatun elintarvikkeiden jakelun osalta

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti tiedoksi yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnattua elintarvikkeiden jakelua koskeva muutosehdotus. Asiasta tullaan laatimaan U-kirje mahdollisimman pian.

Hallitussihteeri

Aku-Petteri Korhonen

LIITTEET KOM(2008) 563 lopullinen
KOM(2008) 563 slutlig
perusmuistio 2008/00817 26.9.2008

Asiasanat	maatalouden erityiskomitea, maatalouden markkinajärjestelyt, maatalous, maatalous- ja kalastusneuvosto, jaosto EU 18 maatalous- ja elintarvike
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, MAVI, SM, STM, TEM, TH, UM, VM, VNEUS, YM

MAO Vainio-Mattila Birgitta

26.09.2008
EI JULKINEN

Asia

EU/Maatalous/Ehdotus neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoitusta koskevan asetuksen 1290/2005 ja maatalouden yhteistä markkinajärjestelmää koskevan asetuksen 1234/2007 muuttamisesta yhteisön vähävaraisille myönnettävän ruoka-avun osalta

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto; 29.9.2008 - 30.9.2008

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

U-tunnus / E-tunnus:

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Maatalous- ja kalastusneuvosto 29.9.2008
Asetusehdotuksen esittely

Asiakirjat:

COM(2008) 563/3	(asetusehdotus)
SEC(2008) 2436/2	(vaikuttavuusanalyysi)
SEC(2008) 2437	(yhteenveto vaikuttavuusanalyysistä)

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Perustamissopimuksen 37 artikla
Määräenemmistöpäätös neuvostossa
Euroopan parlamentin kuulemismenettely

Käsittelijä(t):

Birgitta Vainio-Mattila puh. 09/160 52911 (MMM)
Jukka Virolainen puh. 09/160 54803 (MMM)
Merja Laitinen puh.020/772 5666 (Mavi)
Irmeli Lario-Vuorinen puh. 020/772 5667 (Mavi)

Suomen kanta/ohje:

Koska komission muutosehdotus on tuomassa EU:n vähävaraisten ruoka-apuohjelmaa maatalouspoliittisen näkökulman lisäksi vahvasti esille sosiaalipoliittisen näkökulman, tulisi neuvoston oikeuspalvelulta pyytää lausuntoa ehdotuksen oikeusperustasta.

Jos päädytään siihen, että kyseessä on maatalouspolitiikkaan liittyvä asia ja muutosehdotus annetaan perustamissopimuksen artiklan 37 mukaan, tulee ohjelma myös

jatkossa rahoittaa kokonaan EU:n budjetista. Kyseessä olisi yhteisen maatalouspolitiikan ensimmäisen pilarin mukainen toimi, jotka pääasiassa ovat EU:n kokonaan rahoittamia toimia. Komission esittämää kansallisen osarahoituksen mallia Suomi ei voi hyväksyä.

Pääasiallinen sisältö:

Komissio on esittämässä muutosta yhteisön vähävaraisten ruoka-apuohjelmaa. Yli kahdenkymmenen vuoden ajan on ollut mahdollista jakaa interventiovarastoissa olevia tuotteita yhteisön vähävaraisille. Suomi on ollut mukana vuodesta 1996 lähtien. Apua saavien määrä on kasvanut unionin laajentumisten myötä niin, että vuonna 2006 tämä apu kosketi yli 13 miljoonaa ihmistä. Ruoka-avun piirissä arvioitiin vuonna 2007 olleen 353 000 suomalaista. Ruuan hinnan nousu on entisestään heikentänyt vähävarasten ruokaturvaa ja lisännyt ruoka-apuohjelman kustannuksia.

Komission muutosesitys sisältää kuusi kohtaa:

1. Kaksi hankintatapaa ruoka-apuohjelmaan kuuluville tuotteille

Jatkossakin tuotteita tullaan ottamaan interventiovarastoista, mutta koska lähes kaikkien tuotteiden varastot ovat tällä hetkellä tyhjinä, komissio esittää, että tuotteita voidaan hankkia enenevässä määrin markkinoilta. Markkinoilta hankkimista ei siis enää rajoitettaisi vain tilanteisiin, missä interventiovarastoja ei ole saatavilla. Kuitenkin ensisijaisesti tuotteet tulisi hankkia interventiovarastoista, jos niitä on saatavilla.

2. Laajempi valikoima tuotteita

Ruoka-apuohjelman tuotteiden ravitsemuksellisen tasapainon parantamiseksi, hankittavia tuotteita ei enää rajattaisi vain interventioon kelpaaviin tuotteisiin. Jatkossa jäsenvaltioiden viranomaiset valitsisivat ohjelmaan kuuluvat tuotteet niiden ravitsemuksellisten ominaisuuksien perusteella. Tuotteiden jakelu hoituisi edelleen järjestöjen kautta.

3. Pitkänaikavälin näkökulma

Ruoka-apuohjelmaan liittyvät toimet vaativat pidemmän aikavälin suunnittelua ja huolellista valmistelua jäsenvaltioiden viranomaisten ja myös osallistuvien järjestöjen taholta. Ohjelman toimivuuden tehostamiseksi yhteisön jakosuunnitelmat tulisi laatia kolmivuotiskautta koskeviksi. Toista ja kolmatta vuotta koskevan avustuksen määrä olisi alustava, joka vahvistettaisiin sopivaan aikaan budjettiviranomaisten toimesta.

4. Selvemmät prioriteetit

Jäsenvaltioiden tulisi laatia kansalliset ruoka-avun jako-ohjelmat, joihin avustuspyynnöt tulisivat perustamaan. Ohjelmissaan jäsenvaltiot tuovat esille vähävaraisten ruoka-apuohjelmaan liittyvät tavoitteensa ja prioriteettinsa.

5. Kansallinen osarahoitus

Nykyinen ruoka-apuohjelma on rahoitettu kokonaan EU:n budjetista, mutta nyt komissio on esittämässä uutta osarahoitusmallia. Vuoden 2010/12 ohjelmassa komission rahoitus osuus oli 75 % ja koheesiovaltioilla 85 %. Vuoden 2013/2015 ohjelmaa komissio rahoittaisi 50 %:n osuudella ja koheesiovaltioiden kohdalla 75 %:lla.

6. Valvonnan ja raportoinnin vahvistaminen

Komission ajatuksena on lisätä raportointivaatimuksia ohjelman eri vaiheissa mukaan lukien komission raportin Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuonna 2012.

Vähävaraisten ruoka-apuohjelma Suomessa

Suomi on osallistunut Euroopan yhteisön rahoittamaan elintarvikkeiden jakeluun yhteisön vähävaraisimmille vuodesta 1996 lähtien eli meneillään on kolmastoista vuosi ko. ohjelmassa. Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) maatalousosaston interventioyksikkö hoiti toimivaltaisena viranomaisena elintarvikejakelun hallinnoinnin Suomessa 30.4.2007 asti. Ohjelman hallinnointi siirtyi 1.5.2007 perustetulle Maaseutuvirastolle (Mavi).

Suomen saamalla määrärahalla on katettu avustustuotteiden hankinta sekä niiden kuljetuskustannuksia. Lisäksi määrärahalla on korvattu avustusjärjestöille tukiohjelman toteuttamisesta aiheutuneita hallintokuluja. Kansallisia kustannuksia on syntynyt elintarvikkeiden varastointi- ja jakelupalveluista.

Suomessa vuonna 2007 toteutuneen ohjelman arvo oli noin 2,7 miljoonaa euroa. Kansallisia kustannuksia ohjelmasta aiheutui noin 580 000 euroa, josta suurin osa oli tuotteisiin sisältyvää arvonlisäveroa (noin 480 000 euroa). Tuotteisiin kuului interventiovehnään vaihdettuja jalostettuja viljatuotteita (vehnä jauho, kaurahiutaleet, näkkileipä, makaroni jne.) ja interventiovoihin vaihdettua maitojauhetta. Tuotteiden jakelu tapahtui 25 avustusjärjestön kautta. Vuoden 2008 ohjelma tulee olemaan samalla tasolla, arviolta 2,74 miljoonaa euroa ja kansalliset kustannukset 500 000 - 600 000 euroa.

EU:n ruoka-apuohjelma on kiinnostanut tiedotusvälineitä koko sen ajan kun Suomi on ollut ohjelmassa mukana. Elintarvikejakelu on saanut osakseen enimmäkseen myönteisiä kannanottoja. Jakelua hoitavat järjestöt ja seurakunnat pitävät elintarvikkeiden jakelua tärkeänä asiana.

Avunsaajien ja järjestöjen mielestä elintarvikevalikoima on ollut suppea ja vuodesta toiseen pysynyt pääasiassa samana. Myös sellaisia tuotteita on toivottu, joita ei ole mahdollista ohjelmassa toteuttaa, kuten kahvia ja teetä.

Jakeluun osallistuvat järjestöt ja seurakunnat toivovat elintarvikejakelun jatkuvan. Suomen hallitus päätti 1.2.2002, että Suomi osallistuu elintarviketukiohjelmaan toistaiseksi. Maaseutuvirasto ilmoitti maa- ja metsätalousministeriön valtuuttamana tammikuussa 2008 komissiolle halukkuudesta osallistua vähävaraisimmille suunnatun elintarvikejakelun toteuttamiseen myös vuonna 2009.

Kansallinen käsittely:

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 25.9. ja 18.9.2008
Budjettiasiajaosto (EU34) 22.9.2008

Eduskuntakäsittely:

E- kirjelmä 26.9.2008
U- kirjelmä valmisteilla

Käsittely Euroopan parlamentissa:

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

Asia kuuluisi eduskunnan toimivaltaan, jos Suomi ei olisi EU:n jäsen. Suurin osa ehdotuksen mukaisista toimista voidaan panna täytäntöön suoraan mainittujen neuvoston asetusten ja Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1100/1994) nojalla. Eräät ehdotuksen säännökset edellyttävät kuitenkin täsmennyksiä elintarvikkeiden jakelua säätelevään maa- ja metsätalousministeriön asetukseen avustusjärjestöille Euroopan yhteisön varoista myönnettävän elintarviketuen täytäntöönpanosta (1056/2000).

Taloudelliset vaikutukset:

Siirtyminen yhteisrahoitukseen aiheuttaa muutoksen yhteisen maatalouspolitiikan rahoitusta koskevan asetuksen 1290/2005 artiklaan 3(1).

Komission selvityksen mukaan ehdotus ei aiheuta muutoksia EU:n budjettiin. Selvityksessä todetaan myös, että muutettuun vähävaraisten ruoka-apuohjelmaan liittyvät budjettivaikutukset alkaisivat vuoden 2010 ohjelmasta ja käytettävä rahoitus tultaisiin määrittelemään ko. ohjelmaa laadittaessa.

EU:n budjetin määräraha vuodelle 2008 on 307 miljoonaa euroa ja vuodelle 2009 315 miljoonaa euroa. Komission puheenjohtaja Barroso kuitenkin lupasi Euroopan Parlamentissa 18.6.2008 pitämässään puheessaan lisätä ruoka-avun budjettia. Parhaillaan yhteisen markkinajärjestelmän hallintokomiteassa käsittelyssä olevassa vuoden 2009 ohjelmassa käytettävissä onkin 500 miljoonaa euroa.

Suomen maksuosuus EU:n budjettiin on 315 miljoonan euron osalta noin 5,4 miljoonaa euroa (1,7 %) ja 500 miljoonan euron osalta 8,5 miljoonaa euroa.

Nykyiseen järjestelmään verrattuna komission muutosehdotus ei ole tuomassa suuria muutoksia käytännön toimeenpanoon. Kansallisen jako-ohjelman laatiminen sekä valvonnan ja raportoinnin vahvistaminen saattavat lisätä jonkin verran hallinnon työmäärää. Tuotevalikoiman laajentaminen interventiotuotteiden ulkopuolella lisännee ohjelman kustannuksia.

Komission ehdottaman rahoitusmallin toteutuessa tarvittaisiin kansallista rahaa seuraavasti. Laskettaessa vuoden 2008 määrärahan perusteella (2,7 milj. €) Suomen kansallinen osarahoitus osuus olisi 25 prosentin tilanteessa noin 675 000 euroa ja 50 prosentin tilanteessa 1 350 000 euroa. Vuosittaiset kansalliset ohjelman hallinnointikulut ovat noin 500- 600 000 euroa, joista suurin osa on jaettaviin tuotteisiin sisältyvää arvonlisäveroa.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Ruoka-avun jakelua hoitavat järjestöt ja seurakunnat pitävät EU:n vähävaraisten ruoka-apuohjelmaa hyvin tärkeänä asiana.

Vuoden 2008 ohjelmassa on mukana yhdeksäntoista jäsenvaltiota: Belgia (8,5 milj. €), Bulgaria (7 milj. €), Tshekki (155 000 €), Viro (190 000 €), Irlanti (155 000 €), Kreikka (13 milj. €), Espanja (50 milj. €), Ranska (51 milj. €), Italia (70 milj. €), Latvia (154 000 €), Liettua (4,5 milj. €), Luxemburg (81 000 €), Unkari (8,2 milj. €), Malta (380 000 €), Puola (50 milj. €), Portugali (13 milj. €), Romania (24 milj. €), Slovenia (1,5 milj. €) ja Suomi (2,7 milj. €).

Asiasanat	maatalous, jaosto EU 18 maatalous- ja elintarvike, maatalous- ja kalastusneuvosto, maatalouden erityiskomitea, maatalouden markkinajärjestelyt
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, MAVI, SM, STM, TEM, TH, UM, VM, VNEUS, YM

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 25. syyskuuta 2008 (25.09)
(OR. fr)**

13195/08

**Toimielinten välinen asia:
2008/0183 (CNS)**

**AGRI 276
AGRIFIN 69
AGRIORG 86**

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komissio
Päivä:	23. syyskuuta 2008
Asia:	Ehdotus neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun asetuksen (EY) N:o 1290/2005 sekä maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) annetun asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnatun elintarvikkeiden jakelun osalta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena komission ehdotus, joka on saapunut pääsihteeri, korkea edustaja Javier SOLANAlle johtaja Jordi AYET PUIGARNAUn lähettämällä kirjeellä.

Liite: KOM(2008) 563 lopullinen

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 17.9.2008
KOM(2008) 563 lopullinen

2008/0183 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun asetuksen (EY) N:o 1290/2005 sekä maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) annetun asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnatun elintarvikkeiden jakelun osalta

{SEK(2008) 2436}

{SEK(2008) 2437}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3730/87 vahvistetaan yleiset säännöt, jotka koskevat yhteisön vähävaraisimmille jaettavaksi tarkoitettujen elintarvikkeiden luovuttamista interventiovarastoista tietyille järjestöille. Kyseinen asetus kumottiin myöhemmin ja sisällytettiin maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tietyistä maataloustuotteista koskevista erityissäännöksistä annettuun asetukseen (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus).

Yhteisön perustamat interventiovarastot ovat yli kahden vuosikymmenen ajan olleet vähävaraisimmille suunnattujen elintarvikkeiden luotettavia toimittajia. Elintarvikkeiden jakelun tarve on lisääntynyt yhteisön perästäisten laajentumisten myötä, jolloin apua tarvitseva väestönosa on huomattavasti suurentunut. Yli 13 miljoonaa ihmistä hyötyi tästä tukiohjelmasta vuonna 2006. Elintarvikkeiden hintojen nousu heikentää lisäksi vähävaraisimpien henkilöiden elintarviketurvaa ja lisää elintarvikeavun kustannuksia.

Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tavoitteena on perustamissopimuksen 33 artiklan 1 kohdan mukaan markkinoiden vakauttaminen ja kohtuullisten kuluttajahintojen takaaminen. Kyseisen ohjelman osana toteutetut elintarvikkeiden jakelusuunnitelmat ovat vuosien mittaan auttaneet saavuttamaan nämä molemmat tavoitteet. Jakelusuunnitelmat ovat osoittautuneet olennaisen tärkeäksi välineeksi, sillä niiden avulla on voitu parantaa yhteisön vähävaraisimpien henkilöiden puutteellista elintarviketurvaa ja elintarvikkeiden laajamittaista saatavuutta Euroopan unionissa sekä pienentää interventiovarastoja.

YMP:tä on viime vuosina muutettu merkittävästi, ja sen painopiste on siirtynyt ensisijaisesta tuottavuuden lisäämistavoitteesta maatalouden pitkän aikavälin kestävyysparantamiseen. Sääntelykeinona käytettävä interventio on tässä yhteydessä poistettu kokonaan eräiltä tuotteilta, kuten oliiviöljyltä, sokerilta ja maissilta, ja muiden tuotteiden osalta interventio on palautettu alkuperäiseen turvaverkon rooliinsa. Tästä johtuu, että elintarvikkeiden jakelua koskevan yhteisön ohjelman riippuvuus markkinoilta tehdyistä hankinnoista on vuosien myötä lisääntynyt merkittävästi.

Euroopan unionin vähävaraisimmille suunnatusta elintarvikeapuohjelmasta vastaavien hyväksytyjen hyväntekeväisyysjärjestöjen varustamista koskevassa, 4. huhtikuuta 2006 tekemässään kannanotossa Euroopan parlamentti ilmaisi huolensa Euroopan unionin vähävaraisimmille suunnatun elintarvikeapuohjelman tulevaisuudesta ja pyysi komissiota ja neuvostoa myöntämään näiden ihmisten ravinnonsaannin tyydyttämisen välttämättömyyden ja tekemään elintarvikeapuohjelmasta pysyvän järjestelmän.

Euroopan parlamentti antoi sittemmin 22. toukokuuta 2008 päätöslauselman elintarvikkeiden hintojen noususta Euroopan unionissa ja kehitysmaissa. Päätöslauselmassa korostetaan, että oikeus saada elintarvikkeita on perusoikeus ja että koko ajan on parannettava kaikkien ihmisten mahdollisuuksia saada riittävästi elintarvikkeita aktiivisen ja terveen elämän turvaamiseksi.

Komissio on jo tunnustanut tämän ohjelman tärkeyden 20. toukokuuta 2008 antamassaan tiedonannossa ”Nousevien elintarvikehintojen haasteeseen vastaaminen – Suunta EU:n toimille”. Parlamentissa 18. kesäkuuta 2008 pitämässään puheessa Euroopan komission

puheenjohtaja totesi, että komissio ennakoi kyseisen aloitteen budjettimäärärahojen kasvavan kaksi kolmasosaa.

- Kuulemiset ja vaikutusten arviointi

Elintarvikkeiden jakelua koskevasta yhteisön ohjelmasta järjestetty julkinen internet-kuuleminen herätti runsaasti kiinnostusta, ja suurin osa vastaajista kannatti yhteisön elintarvikkeiden jakeluohjelman jatkamista. Jäsenvaltioissa toteutettavaan jakeluun osallistuvilta hyväntekeväisyysjärjestöiltä pyydettiin ehdotuksia kahdessa seminaarissa, jotka järjestettiin 11. huhtikuuta ja 15. heinäkuuta 2008, ja kansalliset viranomaiset esittivät omat näkemyksensä ohjelman täytäntöönpanosta maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn hallintokomiteassa.

Sääntelyn parantamista koskevan sitoumuksen mukaisesti komissio on arvioinut seuraavien neljän mahdollisen vaihtoehdon vaikutuksia: ”tilanteen pitäminen ennallaan”, jolloin interventiovarastot säilyisivät ainoana pysyvänä elintarvikkeiden hankintalähteenä; ”interventiovarastot täydennettyinä markkinoilta tehtävillä hankinnoilla”, jolloin ohjelma nojautuisi interventiovarastoista tehtäviin siirtoihin silloin, kun varastoja on käytettävissä, täydennettynä markkinoilta tehtävillä hankinnoilla; ”pelkät markkinoilta tehtävät hankinnat”, jolloin interventiovarastojen käyttö ei olisi enää mahdollista; ja ”elintarvikkeiden jakelun lopettaminen”, jolloin elintarvikkeiden jakeluohjelmasta joko luovuttaisiin vähitellen tai se lakkautettaisiin kerralla. Vaikutusten arvioinnissa todettiin, että tavoitteet saavutetaan parhaiten toisessa ja kolmannessa vaihtoehdossa.

2. EHDOTUKSEN OSAT

Komissio ehdottaa näin ollen, että elintarvikkeiden jakeluohjelmaa tarkistetaan seuraavien seikkojen pohjalta:

- **Kaksi hankintalähdettä.** Elintarvikkeita voidaan hankkia joko interventiovarastoista tai markkinoilta. Viimeksi mainitun lähteen käyttöä ei enää rajoitettaisi vain tilanteisiin, joissa interventiovarastot ovat tilapäisesti tyhjentyneet. Etusija annetaan kuitenkin soveltuvien interventiovarastojen käytölle, sikäli kun niitä on käytettävissä.
- **Jaettavien elintarvikkeiden aiempaa laajempi valikoima.** Ohjelmassa tarjottavien elintarvikkeiden ravintotasapainon parantamiseksi jaettavat tuotteet eivät rajoittuisi enää pelkästään intervention alaisiin tuotteisiin. Jäsenvaltion viranomaiset valitsisivat elintarvikkeet ravintoarvojen perusteella, ja ne jaettaisiin yhteistyössä kansalaisyhteiskuntaa edustavien kumppaneiden kanssa.
- **Pitkän aikavälin näkökulma.** Elintarvikkeiden jakelutoimet edellyttävät pitkän aikavälin suunnittelua ja huolellista valmistelua kansallisten viranomaisten ja asiaan liittyvien kansalaisyhteiskuntaa edustavien kumppaneiden taholta. Jotta yhteisön elintarvikkeiden jakelusuunnitelmaa voitaisiin tehostaa, se olisi vahvistettava kolmeksi vuodeksi. Toisena ja kolmantena vuonna myönnettävän tuen määrät olisivat vain ohjeellisia, ja budjettivallan käyttäjän olisi myöhemmin vahvistettava ne.
- **Selkeämmät painopisteet.** Jäsenvaltioiden tekemät tukihakemukset nojautuisivat kansallisiin elintarvikkeiden jakeluohjelmiin, joissa esitetään jäsenvaltioiden tavoitteet ja painopisteet vähävaraisimmille suunnattavan elintarvikkeiden jakelun alalla.

- **Yhteisrahoitus.** Yhteisrahoituksen käyttöönotto tukisi ohjelman koheesioulottuvuutta, varmistaisi asianmukaisen suunnittelun ja parantaisi synergiaa. Saataville asetetun yhteisön rahoituksen joustavan käyttöönoton ja jatkuvasti korkean käyttöasteen mahdollistamiseksi yhteisön rahoitusosuus olisi kauden 2010/2012 suunnitelmassa 75 % ja koheesiojäsenvaltioissa 85 %. Kauden 2013/2015 suunnitelmasta alkaen yhteisön rahoitusosuudet olisivat vastaavasti 50 % ja 75 %.
- **Seurannan ja raportoinnin tehostaminen.** Raportointivelvollisuuksia lisättäisiin eri tasoilla, ja niihin sisällytettäisiin komission viimeistään 31. joulukuuta 2012 laatima kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

3. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotettujen sääntöjen tavoitteena on panna täytäntöön yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnatun elintarvikkeiden jakeluohjelman uudet säännökset. Yhteisö osallistuu uuden ohjelman rahoitukseen, minkä vuoksi asetuksen (EY) N:o 1290/2005 3 artiklan 1 kohtaa on tarpeen muuttaa. Näillä säännöillä ei itsessään ole talousarviovaikutuksia. Talousarviovaikutukset alkavat vuoden 2010 elintarvikkeiden jakeluohjelman myötä ja määräytyvät kyseisen ohjelman laatimisen hetkellä.

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun asetuksen (EY) N:o 1290/2005 sekä maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) annetun asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnatun elintarvikkeiden jakelun osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 37 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Yleisistä säännöistä yhteisön vähävaraisimmille henkilöille jaettavaksi tarkoitettujen elintarvikkeiden luovuttamisesta interventiovarastoista tietyille järjestöille 10 päivänä joulukuuta 1987 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3730/87², joka on sittemmin kumottu ja sisällytetty neuvoston asetukseen (EY) N:o 1234/2007³, on yli kahden vuosikymmenen ajan tarjonnut luotettavan perustan elintarvikkeiden jakamiseksi yhteisön vähävaraisimmille henkilöille.
- (2) Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tavoitteena on perustamissopimuksen 33 artiklan 1 kohdan mukaan markkinoiden vakauttaminen ja kohtuullisten kuluttajahintojen takaaminen. Kyseisen ohjelman osana toteutetut elintarvikkeiden jakelusuunnitelmat ovat vuosien mittaan tukeneet menestyksekkäästi näiden molempien tavoitteiden saavuttamista. Jakelusuunnitelmat ovat osoittautuneet olennaisen tärkeäksi välineeksi, sillä niiden avulla on voitu parantaa yhteisön vähävaraisimpien henkilöiden puutteellista elintarviketurvaa ja elintarvikkeiden laajamittaista saatavuutta yhteisössä sekä pienentää interventiovarastoja.
- (3) Euroopan unionin vähävaraisimmille suunnatusta elintarvikeapuohjelmasta vastaavien hyväksytyjen hyväntekeväisyysjärjestöjen varustamista koskevassa, 4 päivänä huhtikuuta 2006 tekemässään kannanotossa⁴ Euroopan parlamentti katsoi, että Euroopan unionin vähävaraisimmille suunnattu elintarvikeapuohjelma oli osoittanut

¹ XX

² EYVL L 352, 15.12.1987, s. 1.

³ EUVL L 299, 16.11.2007, s. 1.

⁴ EUVL C 293 E, 2.12.2006, s. 170.

toimivuutensa, ja siitä oli tullut elintärkeä miljoonille EU:n kansalaisille. Parlamentti ilmaisi myös olevansa huolissaan Euroopan unionin vähävaraisimmille suunnatun elintarvikeapuohjelman tulevaisuudesta ja pyysi komissiota ja neuvostoa muun muassa myöntämään näiden ihmisten ravinnonsaannin tyydyttämisen välttämättömyyden ja tekemään Euroopan unionin elintarvikeapuohjelmasta pysyvän järjestelmän.

- (4) Yhteisön perättäiset laajentumiset ovat lisänneet elintarvikeapuohjelmien potentiaalisten edunsaajien lukumäärää yhteisössä. Samanaikaisesti elintarvikkeiden hintojen nousu on heikentänyt vähävaraisimpien henkilöiden elintarviketurvaa ja lisännyt elintarvikeavun kustannuksia. Tämän johdosta kyseisen, alun perin asetuksella (ETY) N:o 3730/87 käyttöön otetun ohjelman merkitys on vuosien kuluessa kasvanut. Sen vuoksi on ehdottoman tärkeää jatkaa ohjelman soveltamista yhteisön tasolla ja mukauttaa sitä vastaamaan markkinoiden kehitystä.
- (5) Nykyinen elintarvikkeiden jakeluohjelma perustuu tuotteiden jakamiselle yhteisön interventiovarastoista, ja sitä täydennetään tilapäisesti markkinoilta tehtävillä hankinnoilla. YMP:n perättäiset uudistukset ja tuottajahintojen suotuisa kehitys ovat kuitenkin saaneet aikaan interventiovarastojen ja käytettävissä olevan tuotevalikoiman asteittaisen pienentymisen. Sen vuoksi olisi säädettävä, että myös markkinoilta tehtävät hankinnat ovat ohjelman pysyvä hankintalähde interventiovarastojen täydentämiseksi silloin, kun soveltuvia interventiovarastoja ei ole käytettävissä.
- (6) Yhteisön ohjelma ei voi olla ainoa ratkaisu yhteisön elintarvikeapua koskeviin kasvaviin tarpeisiin. Viranomaisten täytäntöönpanemat kansalliset politiikat ja kansalaisyhteiskunnan aktivoituminen ovat yhtä lailla tarpeen elintarviketurvan takaamiseksi vähävaraisimmille. Yhteisön ohjelma, jossa koheesio on tärkeässä osassa, voisi kuitenkin toimia mallina vähävaraisimmille suunnattujen elintarvikkeiden jakamiselle, auttaa luomaan synergioita ja kannustaa julkisia ja yksityisiä aloitteita, joiden tavoitteena on parantaa apua tarvitsevien ihmisten elintarviketurvaa. Se voi lisäksi edistää käytettävissä olevien hujenneiden interventiovarastojen parasta mahdollista käyttöä, ottaen huomioon niiden maantieteellinen hajanaisuus eri jäsenvaltioissa. Yhteisön ohjelma ei sen vuoksi saisi rajoittaa asiaan liittyvien kansallisten politiikkojen soveltamista.
- (7) Jotta yhteisön ohjelman koheesioulottuvuutta voitaisiin täysimääräisesti hyödyntää ja vahvistaa sen avulla luotuja synergioita sekä varmistaa asianmukainen suunnittelu, olisi säädettävä jäsenvaltioiden osallistumisesta elintarvikkeiden jakeluohjelman rahoitukseen. Yhteisön enimmäisrahoitusosuudet olisi vahvistettava, ja kyseinen yhteisön rahoitusosuus olisi lisättävä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005⁵ 3 artiklan 1 kohdassa vahvistettuun luetteloon toimenpiteistä, joille voidaan myöntää Euroopan maatalouden tukirahaston (maataloustukirahaston) rahoitusta. Tarkistetun ohjelman ensimmäisinä toteuttamisvuosina olisi sovellettava suurempia yhteisrahoitusosuuksia, jotta voitaisiin varmistaa varojen jatkuvasti korkea käyttöaste ja yhteisrahoituksen asteittainen käyttöönotto sekä mahdollistaa joustava siirtyminen tarkistettuun ohjelmaan ja välttää sen soveltamisen keskeytyminen mahdollisen resurssien puutteen vuoksi.

⁵ EUVL L 209, 11.8.2005, s. 1.

- (8) Yhteisön taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi maataloustukirahaston rahoituksen määrä olisi vahvistettava ottaen huomioon komission päätöksen 2006/596/EY⁶ liitteessä I tai myöhemmissä asiaa koskevissa päätöksissä lueteltujen koheesiorahastorahoitukseen oikeutettujen jäsenvaltioiden tilanne.
- (9) Kokemusten mukaan tämän ohjelman hallintoon on toivottavaa tehdä joitain parannuksia erityisesti sen vuoksi, että jäsenvaltioille ja nimetyille järjestöille voitaisiin monivuotisten suunnitelmien myötä tarjota pidemmän aikavälin näkymiä. Sen vuoksi komission olisi vahvistettava ohjelman täytäntöönpanemiseksi kolmivuotissuunnitelmia, jotka perustuvat jäsenvaltioiden komissiolle osoittamiin pyyntöihin ja muihin komission tarpeellisiksi katsomiin tietoihin. Jäsenvaltioiden olisi nojauduttava minkä tahansa kolmivuotissuunnitelman puitteissa jaettavia elintarvikkeita koskevissa pyynnöissään kansallisiin elintarvikkeiden jakeluohjelmiin, joissa vahvistetaan jäsenvaltioiden tavoitteet ja painopisteet vähävaraisimmille henkilöille suunnattavan elintarvikkeiden jakelun alalla. Komission olisi määriteltävä puolueeton menetelmä käytettävissä olevien varojen jakamiseksi.
- (10) Sen vuoksi asetuksia (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 1234/2007 olisi muutettava,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Lisätään asetuksen (EY) N:o 1290/2005 3 artiklan 1 kohtaan g alakohta seuraavasti:

- ”g) yhteisön rahoitusosuus asetuksen (EY) N:o 1234/2007 27 artiklassa säädettyyn yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnattuun elintarvikkeiden jakeluun.”

2 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 1234/2007 seuraavasti:

- (1) Korvataan 27 artikla seuraavasti:

”27 artikla

Elintarvikkeiden jakelu yhteisön vähävaraisimmille henkilöille

1. Interventiovarastoissa olevia tuotteita on asetettava saataville tai elintarvikkeita on ostettava markkinoilta, jotta jäsenvaltioiden nimeämät järjestöt voivat jakaa elintarvikkeita yhteisön vähävaraisimmille henkilöille.

Elintarvikkeita on ostettava markkinoilta ainoastaan, jos elintarvikkeiden jakeluohjelmaan soveltuvia interventiovarastoja ei ole käytettävissä.

2. Jäsenvaltioiden, jotka haluavat osallistua ohjelmaan, on toimitettava komissiolle kansalliset elintarvikkeiden jakeluohjelmansa, jotka sisältävät

⁶ EUVL L 243, 6.9.2006, s. 47.

pyyntöjä kyseisen kolmivuotiskauden aikana jaettavien elintarvikkeiden määristä ja muita tarpeellisia tietoja.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun ohjelman on perustuttava kolmivuotissuunnitelmiin, jotka komissio on laatinut jäsenvaltioiden 2 kohdan mukaisesti tiedoksi antamien pyyntöjen sekä muiden komission tarpeellisiksi katsomien tietojen perusteella.

Kolmivuotissuunnitelmassa on vahvistettava yhteisön vuotuiset jäsenvaltiokohtaiset määrärahat ja jäsenvaltioiden vuotuiset vähimmäisrahoitusosuudet, jotka komissio määrittää 43 artiklan g alakohdan mukaisesti annetuissa täytäntöönpanosäännöissä vahvistettavaa menetelmää noudattaen. Ohjelman toista ja kolmatta vuotta koskevat määrärahat ovat ohjeellisia. Ohjelmaan osallistuvien jäsenvaltioiden on vahvistettava 2 kohdassa tarkoitetut pyynnot vuosittain. Vahvistusten jälkeen komissio päättää kunakin seuraavana vuonna lopullisista määrärahoista käytettävissä olevien talousarviomäärärahojen rajoissa.

Kolmivuotissuunnitelmaa voidaan muuttaa elintarvikkeiden jakeluohjelmien täytäntöönpanoon vaikuttavan kehityksen perusteella.

4. Jäsenvaltioiden 1 kohdan mukaisesti nimeämät järjestöt eivät voi olla kaupallisia yrityksiä.

Edellä 1 kohdassa tarkoitetut elintarvikkeet on luovutettava nimetyille järjestöille maksutta.

Vähävaraisimmille henkilöille suunnattu elintarvikkeiden jakelu on hoidettava

- a) ilmaiseksi, tai
 - b) hintaan, joka ei missään tapauksessa ole nimetyille järjestöille toimen toteuttamisesta aiheutuneiden kustannusten oikeuttamaa tasoa korkeampi, lukuun ottamatta kustannuksia, jotka voidaan kattaa 6 kohdan toisen alakohdan b alakohdan nojalla.
5. Ohjelmaan osallistuvien jäsenvaltioiden on
 - a) toimitettava komissiolle vuosikertomus ohjelman täytäntöönpanosta;
 - b) tiedotettava komissiolle riittävän ajoissa kehityksestä, joka vaikuttaa elintarvikkeiden jakeluohjelmien täytäntöönpanoon.
 6. Ohjelman mukaisia tukikelpoisia kustannuksia ovat
 - a) interventiovarastoista poistettujen tuotteiden kustannukset, jotka kirjataan interventiohintana, jota on tarvittaessa painotettu laatuerot huomioon ottavilla kertoimilla;
 - b) markkinoilta hankittujen elintarvikkeiden kustannukset.

Seuraavia kustannuksia voidaan 43 artiklan g alakohdan mukaisesti pitää tukikelpoisina:

- a) kustannukset, jotka aiheutuvat 1 kohdassa tarkoitettujen elintarvikkeiden kuljettamisesta nimetyille järjestöille;
 - b) nimetyille järjestöille aiheutuvat, ohjelman täytäntöönpanoon suoraan liittyvät elintarvikkeiden kuljetuskustannukset ja hallinnolliset kustannukset.
7. Yhteisö osallistuu ohjelman mukaisten tukikelpoisten kustannusten rahoitukseen.

Yhteisön rahoitusosuus on

- a) 1. tammikuuta 2010 alkavan kolmivuotissuunnitelman osalta enintään 75 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, tai 85 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista koheesiorahoitukseen vuosina 2007–2013 oikeutetuissa jäsenvaltioissa, jotka luetellaan komission päätöksen 2006/596/EY* liitteessä I;
 - b) seuraavien kolmivuotissuunnitelmien osalta enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, tai 75 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista koheesiorahoitukseen kulloisenakin vuonna oikeutetuissa jäsenvaltioissa, jotka luetellaan komission päätöksen 2006/596/EY liitteessä I ja myöhemmissä päätöksissä.
8. Yhteisön ohjelma ei estä soveltamasta yhteisön lainsäädännön mukaisia kansallisia ohjelmia, joissa jaetaan elintarvikkeita vähävaraisimmille henkilöille.

* EUVL L 243, 6.9.2006, s. 47.”

(2) Korvataan 43 artiklan g ja h alakohta seuraavasti:

- ”g) edellä 27 artiklassa säädetty yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnattu elintarvikkeiden jakeluohjelma, mukaan luettuina säännöt, jotka koskevat varainhoitoa ja budjettihallintoa, jäsenvaltioiden välisiä interventiotuotteiden siirtoja ja mainitun artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettuja kertoimia;
- h) edellä 27 artiklan 3 kohdassa säädettyjen kolmivuotissuunnitelmien laatiminen ja muuttaminen, mukaan luettuina lopullisia määrärahoja koskevat komission päätökset;”.

(3) Lisätään 184 artiklaan 9 kohta seuraavasti:

- ”(9) viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2012 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen 27 artiklassa säädetyn yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnatun elintarvikkeiden jakeluohjelman soveltamisesta, ja tarvittaessa asianmukaiset ehdotukset.”

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2010 tai sen jälkeen alkaviin kolmivuotissuunnitelmiin.

Vuoden 2009 jakelusuunnitelman toteuttamiseksi 1 ja 2 artiklan mukaisesti muutettuja säännöksiä sovelletaan sellaisina, kuin ne olivat ennen tämän asetuksen voimaantuloa.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä [...]

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

RAHOITUSSELVITYS							
1. BUDJETTIKOHTA:				MÄÄRÄRAHAT			
05 02 04 01				2008:			
				307 miljoonaa euroa			
2. OTSIKKO:							
Neuvoston asetus yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun asetuksen (EY) N:o 1290/2005 sekä maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) annetun asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta							
3. OIKEUSPERUSTA:							
Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 37 artikla							
4. TAVOITTEET:							
Panna täytäntöön vähävaraisimmille henkilöille suunnattua elintarvikkeiden jakeluohjelmaa koskevat uudet säännökset							
5. VAIKUTUKSET TALOUSARVIOON		12 KUUKAUDEN JAKSO		KULUVA VARAINHOITO VUOSI 2008		SEURAAVA VARAINHOITOVUOSI 2009	
		(milj. euroa)		(milj. euroa)		(milj. euroa)	
5.0 MENOT		-		-		-	
- EY:N TALOUSARVIOSTA (TUET/INTERVENTIOT)							
- KANSALLISISTA TALOUSARVIOISTA							
- MUUT							
5.1 TULOT		-		-		-	
- EY:N OMAT VARAT (MAKSUT/TULLIT)							
- KANSALLISELLA TASOLLA							
		2010		2011		2012	
5.0.1 MENOARVIO		(a)		-		-	
5.1.1 TULOARVIO		-		-		-	
5.2 LASKUTAPA:							
-							
6.0 MAHDOLLISUUS RAHOITUKSEEN TOTEUTETTAVANA OLEVAN TALOUSARVION KYSEISEEN LUKUUN OTETUISTA MÄÄRÄRAHOISTA				KYLLÄ/EI			
6.1 MAHDOLLISUUS RAHOITUKSEEN TOTEUTETTAVANA OLEVAN TALOUSARVION LUKUJEN VÄLISILLÄ SIIRROILLA				KYLLÄ/EI			
6.2 LISÄTALOUSARVION TARVE				KYLLÄ/EI			
6.3 MYÖHEMPIIN TALOUSARVIOIHIN OTETTAVAT MÄÄRÄRAHAT				KYLLÄ/EI			
HUOMAUTUKSIA:							
(a) Ehdotettujen sääntöjen tavoitteena on panna täytäntöön yhteisön vähävaraisimmille henkilöille suunnatun elintarvikkeiden jakeluohjelman uudet säännökset. Yhteisö osallistuu uuden ohjelman rahoitukseen, minkä vuoksi asetuksen (EY) N:o 1290/2005 3 artiklan 1 kohtaa on tarpeen täydentää. Näillä säännöillä ei itsessään ole talousarviovaikutuksia. Talousarviovaikutukset alkavat vuoden 2010 elintarvikkeiden jakeluohjelman myötä ja määräytyvät kyseisen ohjelman laatimisen hetkellä.							

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 25 september 2008
(OR. fr)**

13195/08

**Interinstitutionellt ärende:
2008/0183 (CNS)**

**AGRI 276
AGRIFIN 69
AGRIORG 86**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionen
av den:	23 september 2008
Ärende:	Förslag till RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden) när det gäller utdelning av livsmedel till de sämst ställda i gemenskapen

För delegationerna bifogas kommissionens förslag, som översänts per brev från direktör Jordi Ayet Puigarnau till Javier Solana, generalsekreterare/hög representant.

Bilaga: KOM(2008) 563 slutlig

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 17.9.2008
KOM(2008) 563 slutlig

2008/0183 (CNS)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden) när det gäller utdelning av livsmedel till de sämst ställda i gemenskapen

{SEK(2008) 2436}

{SEK(2008) 2437}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

I rådets förordning (EEG) nr 3730/87 fastställdes allmänna bestämmelser för leverans av livsmedel från interventionslager till utsedda organisationer för utdelning till de sämst ställda i gemenskapen. Denna förordning upphörde senare att gälla och införlivades i förordningen om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden).

Under mer än två decennier har de interventionslager som gemenskapen ställt till förfogande visat sig vara ett säkert sätt att leverera livsmedel till de sämst ställda. Behovet av livsmedelsstöd har vuxit efter den successiva utvidgningen av EU som i hög grad ökat antalet behövande personer inom gemenskapen. År 2006 fanns det mer än 13 miljoner stödmottagare. Dessutom inverkar de stigande livsmedelspriserna negativt på livsmedelstryggheten för de sämst ställda samtidigt som kostnaderna för att ställa stödet till förfogande ökar.

I målen för den gemensamma jordbrukspolitiken ingår enligt artikel 33.1 i fördraget att stabilisera marknaderna och tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser. Under årens lopp har programmen för utdelning av livsmedel inom ramen för ordningen bidragit till att uppnå båda dessa mål. Genom att minska otryggheten när det gäller livsmedelsförsörjningen för de sämst ställda i gemenskapen har det visat sig vara ett viktigt redskap som har bidragit till att garantera att det finns en god tillgång till livsmedel inom Europeiska unionen samtidigt som man har kunnat minska interventionslagren.

Under de senaste åren har den gemensamma jordbrukspolitiken omarbetats avsevärt och tyngdpunkten har förskjutits från det primära målet att höja produktiviteten till att öka jordbrukets hållbarhet på lång sikt. Härvid har intervention som en reguljär metod helt tagits bort när det gäller vissa produkter, t.ex. olivolja, socker och majs, men håller i övrigt på att återta sin ursprungliga roll som ett säkerhetsnät. Gemenskapsprogrammets beroende av uppköp på marknaden för livsmedelsförsörjningen har därför i hög grad ökat under åren.

Europaparlamentet uttryckte i sitt uttalande av den 4 april 2006 om leverans till de välgörenhetsorganisationer som utsetts att genomföra det europeiska livsmedelsstödsprogrammet för de sämst ställda sin oro för programmets framtid och uppmanade kommissionen och rådet att permanenta programmet, som en bekräftelse på vikten av att tillgodose livsmedelbehoven för de sämst ställda.

Mer nyligen antog Europaparlamentet den 22 maj 2008 en resolution om de stigande livsmedelspriserna inom EU och i utvecklingsländerna. Parlamentet betonar där det grundläggande i rätten till livsmedel och vikten av att förbättra villkoren för en ständig tillgång till livsmedel för alla människor för ett aktivt och hälsosamt liv.

Kommissionen har redan erkänt vikten av denna ordning i sitt meddelande ”De stigande livsmedelspriserna – Riktlinjer för EU:s agerande” av den 20 maj 2009. I sitt tal till parlamentet den 18 juni 2008 tillkännagav kommissionens ordförande att kommissionen förutser en ökning av budgeten för detta initiativ med två tredjedelar.

– Samråd med berörda parter och konsekvensbedömning

Ett Internetbaserat offentligt samråd om gemenskapens livsmedelutdelningsprogram fick ett stort gensvar. Man gav i svaren ett överväldigande stöd för att programmet skulle fortsätta. Vid två workshops som ägde rum den 11 april och den 15 juli 2008 bad man om förslag från de välgörenhetsorganisationer som arbetar med utdelning av livsmedel i medlemsstaterna och de nationella myndigheterna lämnade inom ramen för Förvaltningskommittén för den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna sina synpunkter på genomförandet av programmet.

Kommissionen har i enlighet med sitt åtagande att förbättra lagstiftningen bedömt konsekvenserna av fyra möjliga alternativ: ”status quo”, där interventionslagren förblir den enda bestående källan till livsmedel, ”interventionslager, kompletterat med uppköp på marknaden”, som bygger på uttag från interventionslagren, kompletterat med uppköp på marknaden, ”enbart uppköp på marknaden”, i de fall då utnyttjandet av interventionslagren inte längre är möjligt och ”upphörande av livsmedelsutdelningen”, då programmet antingen successivt fasas ut eller avslutas. Vid konsekvensbedömningen kom man fram till att det andra och tredje alternativet bäst uppfyller de angivna målen.

2. ALTERNATIVA FÖRSLAG

Mot denna bakgrund föreslår kommissionen en revidering av livsmedelsutdelningsprogrammet enligt något av följande alternativ:

- **Två källor till leverans.** Livsmedel kan antingen tas ut från interventionslager eller köpas upp på marknaden. Det senare kommer då inte att längre vara begränsat till sådana situationer då det för tillfället inte finns tillgång till produkter i interventionslagren. Utnyttjandet av lämpliga interventionslager kommer dock att prioriteras, då sådana finns att tillgå.
- **Större variation när det gäller det livsmedel som delas ut.** För att förbättra näringsbalansen i det livsmedel som delas ut inom ramen för programmet, kommer de utdelade produkterna inte längre att vara begränsade till sådana produkter för vilka intervention kan tillämpas. Livsmedlet väljs ut av myndigheterna i medlemsstaterna på grundval av kriterier för näringsvärde och delas ut i samarbete med parterna i det civila samhället.
- **Långsiktigt perspektiv.** Åtgärder för utdelningen av livsmedel kräver en långsiktig planering och en omsorgsfull förberedelse av de nationella myndigheterna och de berörda parterna i det civila samhället. För att öka effektiviteten kommer gemenskapens livsmedelsutdelningsprogram att inrättas för tre år. Stödbeloppen för det andra och tredje året kommer enbart att vara vägledande och måste senare bekräftas av budgetmyndigheten.
- **Tydligare prioriteringar.** Medlemsstaterna baserar sina önskemål om stöd på nationella livsmedelsutdelningsprogram och anger syften och prioriteringar när det gäller utdelningen till de sämst ställda.
- **Samfinansiering.** Genom samfinansiering understryker man sammanhållningsdimensionen i ordningen, garanterar en god planering och förstärker synergieffekterna. För att bidra till ett smidigt införande och ett fortsatt högt utnyttjande av de gemenskapsmedel som står till förfogande kommer beloppen för gemenskapens samfinansiering att vara 75 procent och 85 procent för de medlemsstater som mottar medel från Sammanhållningsfonden när det gäller planeringen för 2010–2012. Därefter kommer gemenskapens belopp för

samfinansieringen när det gäller planeringen för 2013–2015 att vara 50 respektive 75 procent.

- **Ökad kontroll och rapportering.** Skyldigheterna att rapportera på olika nivåer kommer att öka och omfatta en rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet senast den 31 december 2012.

3. BUDGETKONSEKVENSER

Den föreslagna regleringen är avsedd att genomföra de nya bestämmelserna om livsmedelsutdelningsordningen för de sämst ställda i gemenskapen. Den nya ordningen kommer att samfinansieras av gemenskapen, varför det krävs en ändring av artikel 3.1 i förordning (EG) nr 1290/2005. Denna reglering kommer inte i sig att ha några budgetkonsekvenser. Sådana uppkommer först när 2010 års livsmedelsutdelningsprogram inleds och beslutas om då detta program upprättas.

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden) när det gäller utdelning av livsmedel till de sämst ställda i gemenskapen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 37,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande¹, och

av följande skäl:

- (1) Rådets förordning (EEG) nr 3730/87 av den 10 december 1987 om allmänna bestämmelser för leverans av livsmedel från interventionslager till utsedda organisationer för utdelning till de sämst ställda i gemenskapen², senare upphävd och införlivad i rådets förordning (EG) nr 1234/2007³, har under mer än två decennier utgjort en tillförlitlig grund för livsmedelsutdelning till de sämst ställda i gemenskapen.
- (2) I målen för gemensamma jordbrukspolitiken ingår enligt artikel 33.1 i fördraget att stabilisera marknaderna och att tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser. Under årens lopp har planerna för utdelning av livsmedel inom ramen för ordningen framgångsrikt bidragit till att förverkliga båda målen och har, genom att minska otryggheten när det gäller livsmedelstillgången för de sämst ställda i gemenskapen, visat sig vara ett viktigt redskap som har kunnat bidra till att garantera att det finns en god tillgång till livsmedel inom gemenskapen samtidigt som man har kunnat minska interventionslagren.
- (3) Europaparlamentet konstaterade i sitt uttalande av den 4 april 2006 när det gäller de välgörenhetsorganisationer som utsetts att genomföra det europeiska livsmedelsutdelningsprogrammet för de sämst ställda⁴ att detta program har bestått provet och är av mycket stor betydelse för miljoner européer. Parlamentet uttryckte

¹ XX

² EGT L 352, 15.12.1987, s. 1.

³ EUT L 299, 16.11.2007, s. 1.

⁴ EUT C 293, 2.12.2006, s. 170.

dock oro för programmets framtid och uppmanade kommissionen och rådet att bl. a. permanenta programmet, som en bekräftelse på vikten av att tillgodose livsmedelbehoven.

- (4) Den successiva utvidgningen av gemenskapen har ökat antalet potentiella stödmottagare när det gäller gemenskapens ordning för livsmedelsstöd. Samtidigt har stigande livsmedelspriser inverkat negativt på livsmedelstryggheten för de sämst ställda och ökat kostnaderna för utdelningen av livsmedelsstödet. Till följd därav har betydelsen av den ordning som ursprungligen inrättades i enlighet med förordning (EEG) nr 3730/87 ökat under åren. Det är därför viktigt att låta ordningen fortsätta på gemenskapsnivå och ytterligare anpassa den till de ändrade förutsättningarna på marknaden.
- (5) Det nuvarande livsmedelsutdelningsprogrammet bygger på utdelning av varor från gemenskapens interventionslager, kompletterat med tillfälliga uppköp på marknaden. Den successiva reformeringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och den gynnsamma utvecklingen av producentpriserna har dock lett både till en fortlöpande minskning av interventionslagren och till en variation av de produkter som finns att tillgå. Följaktligen bör uppköp på marknaden också kunna bli en permanent källa till leveranser inom ramen för ordningen som ett komplement till interventionslagren, om lämpliga lager inte finns att tillgå.
- (6) En gemenskapsordning kan inte ensam tillgodose det ökande behovet av livsmedelsstöd i gemenskapen. Åtgärder som vidtas av myndigheterna på nationell nivå och det civila samhällets engagemang är lika viktiga för att garantera en trygg livsmedelsförsörjning till de sämst ställda. En gemenskapsordning med ett starkt sammanhållningsinslag kan dock utgöra en modell för livsmedelsutdelningen till de sämst ställda, bidra till att skapa synergieffekter och uppmuntra offentliga och privata initiativ som syftar till att öka tryggheten när det gäller livsmedelsförsörjningen för de behövande. Med tanke på den geografiska spridningen av de reducerade interventionslager som finns att tillgå i medlemsstaterna kan den vidare bidra till att dessa lager utnyttjas optimalt. Gemenskapsordningen bör därför inte heller påverkas av några som helst nationella åtgärder.
- (7) För att till fullo dra nytta av sammanhållningsdimensionen i gemenskapsordningen, stärka synergieffekterna och säkerställa en god planering bör medlemsstaterna kunna samfinansiera livsmedelsutdelningsprogrammet. De högsta beloppen för gemenskapens samfinansiering bör fastställas och gemenskapens ekonomiska bidrag bör läggas till i förteckningen över åtgärder som får finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) i enlighet med artikel 3.1 i rådets förordning (EG) nr 1290/2005.⁵ Högre belopp för samfinansieringen bör gälla under de första åren då den ändrade ordningen tillämpas för att säkra ett fortsatt högt utnyttjande av medel, en gradvis anpassning av samfinansieringen för att bädla för en mjuk övergång och undvika risken att ordningen läggs ner på grund av eventuell brist på medel.
- (8) Beloppet för EGFJ:s bidrag bör med hänsyn till situationen i de medlemsstater som är berättigade till finansiering från Sammanhållningsfonden fastställas i enlighet med

⁵ EUT L 209, 11.8.2005, s. 1.

bilaga I till kommissionens beslut 2006/596/EG⁶ eller i senare relevanta beslut för att stärka gemenskapens ekonomiska och sociala sammanhållning.

- (9) Erfarenheten har visat att vissa förbättringar av förvaltningen av ordningen är önskvärda, särskilt att ge medlemsstaterna och de utsedda organisationerna ett längre tidsperspektiv genom fleråriga planer. Kommissionen bör därför upprätta treårsplaner som bygger på de önskemål som medlemsstaterna anmäler till kommissionen samt övrig information som kommissionen anser relevant. Medlemsstaterna bör bygga sina önskemål när det gäller de livsmedelsprodukter som ska delas ut inom ramen för treårsplanen på sina nationella program för utdelning av livsmedel, där de anger sina syften och prioriteringar för utdelningen av livsmedel till de sämst ställda. Kommissionen bör fastställa objektiva metoder för tilldelningen av tillgängliga medel.
- (10) Förordningarna (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 1234/2007 bör därför ändras i enlighet därmed.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I artikel 3.1 i förordning (EG) nr 1290/2005 ska följande punkt g läggas till:

- ”g) gemenskapens ekonomiska stöd till utdelningen av livsmedel till de sämst ställda i gemenskapen i enlighet med artikel 27 i förordning (EG) nr 1234/2007.”

Artikel 2

Förordning (EG) nr 1234/2007 ska ändras på följande sätt:

- 1) Artikel 27 ska ersättas med följande:

”Artikel 27

Utdelning av livsmedel till de sämst ställda i gemenskapen

1. Produkter i interventionslager ska göras tillgängliga eller livsmedel köpas upp på marknaden så att dessa produkter kan delas ut till dem som har det sämst ställt i gemenskapen, genom de organisationer som utses av medlemsstaterna.

Livsmedelsprodukter får köpas upp på marknaden endast om interventionslager lämpade för livsmedelsutdelningsprogrammet inte finns att tillgå.
2. De medlemsstater som vill delta ska till kommissionen anmäla sina nationella livsmedelsutdelningsprogram. Av anmälan ska framgå önskemål om de kvantiteter livsmedel som ska delas ut under en treårsperiod och övrig relevant information.

⁶ EUT L 243, 6.9.2006, s. 47.

3. Den ordning som avses i punkt 1 ska bygga på de treårsplaner som utarbetats av kommissionen och på de önskemål som anmälts av medlemsstaterna i enlighet med punkt 2 samt övrig information som kommissionen anser relevant.

Gemenskapens årliga medelstildelning till respektive medlemsstat och medlemsstaternas lägsta årliga bidrag ska anges i treårsplanen. Dessa ska bestämmas av kommissionen enligt de metoder i kommissionens tillämpningsföreskrifter som ska antas i enlighet med artikel 43 g. Tildelningen av medel för programmets andra och tredje år ska vara vägledande. De medlemsstater som deltar ska varje år bekräfta sina önskemål i enlighet med punkt 2. Efter en sådan bekräftelse ska kommissionen besluta om den definitiva tildelningen av medel för varje nästkommande år inom ramen för de anslag som står till förfogande i budgeten.

Treårsplanen kan ändras mot bakgrund av sådan utveckling som har betydelse för genomförandet av livsmedelsutdelningsprogrammen.

4. De organisationer som utses av medlemsstaterna i enlighet med punkt 1 får inte vara affärsdrivande.

De livsmedelsprodukter som avses i punkt 1 ska frisläppas utan kostnad till de utsedda organisationerna.

Utdelningen av livsmedel till de sämst ställda ska

- a) vara gratis, eller
 - b) ske till ett pris som under inga omständigheter överstiger vad som kan anses berättigat med hänsyn till de kostnader som de utsedda organisationerna ådrar sig i samband med genomförandet av åtgärden andra än de kostnader som kan täckas i enlighet med punkt 6 b andra stycket.
5. De medlemsstater som deltar ska
- a) till kommissionen överlämna en årlig rapport om genomförandet, och
 - b) i god tid underrätta kommissionen om sådan utveckling som påverkar genomförandet av livsmedelsutdelningsprogrammen.
6. De kostnader som berättigar till bidrag inom ramen för ordningen är
- a) kostnaderna för de produkter som frisläpps från interventionslagren vilka ska redovisas till interventionspriset, vid behov anpassade enligt koefficienter som tar hänsyn till kvalitetsskillnader, och
 - b) kostnaderna för de produkter som köps upp på marknaden.

Följande kostnader får i enlighet med artikel 43 g berättiga till stöd:

- a) Kostnader för transport av de produkter som avses i punkt 1 till de utsedda organisationerna.
 - b) Kostnader för transport av de produkter och för de utsedda organisationernas administrativa kostnader som är direkt förknippade med genomförandet av ordningen.
7. Gemenskapen ska samfinansiera de kostnader som är bidragsberättigande enligt ordningen.

Gemenskapens samfinansiering får

- a) för den treårsplan som inleds den 1 januari 2010 inte överstiga 75 procent av de bidragsberättigande kostnaderna eller 85 procent av dessa kostnader i de medlemsstater som är berättigade till finansiering från Sammanhållningsfonden under perioden 2007–2013 i enlighet med förteckningen i bilaga I till beslut 2006/596/EG*, och
 - b) för följande treårsplaner inte överstiga 50 procent av de bidragsberättigande kostnaderna eller 75 procent av dessa kostnader i de medlemsstater som är berättigade till finansiering från Sammanhållningsfonden under ett givet år i enlighet med förteckningen i bilaga I till beslut 2006/596/EG och i senare beslut.
8. Gemenskapsordningen ska gälla utan att det påverkar tillämpningen av några nationella ordningar som i enlighet med gemenskapslagstiftningen delar ut livsmedelsprodukter till de sämst ställda.”

* EUT L 243, 6.9.2006, s. 47

2) I artikel 43 ska g och h ersättas med följande:

- ”g) Den ordning för livsmedelsutdelning till de sämst ställda i gemenskapen som avses i artikel 27 inbegriper bestämmelser om ekonomisk förvaltning och förvaltning av budgeten, överförande av interventionsprodukter mellan medlemsstaterna, stödberättigande kostnader och de koefficienter som anges i artikel 27.6 a första stycket.
- h) Upprättandet och ändringen av de treårsplaner som avses i artikel 27.3, inklusive kommissionens beslut om definitiv tilldelning av medel.”

3) I artikel 184 ska följande punkt 9 läggas till:

- ”9) senast den 31 december 2012 till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av den ordning för livsmedelsutdelning till de sämst ställda i gemenskapen som avses i artikel 27, tillsammans med lämpliga förslag.”

Artikel 3

Denna förordning träder i kraft den sjunde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas på de treårsplaner som inleds den 1 januari 2010 eller senare.

För genomförandet av planen för 2009 års livsmedelsutdelning ska de enligt artiklarna 1 och 2 ändrade bestämmelserna tillämpas i sin lydelse före ikraftträdandet av denna förordning.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel, [...]

På rådets vägnar

Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT				
1. BUDGETRUBRIK: 05 02 04 01				ANSLAG 2008: 307 miljoner euro
2. AVDELNING Rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1290/2005 om finansieringen av den gemensamma jordbrukspolitiken och förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter (enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden)				
3. RÄTTSLIG GRUND: Artikel 37 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen				
4. MÅL: Att genomföra de nya bestämmelserna för livsmedelsutdelningsordningen för de sämst ställda				
5.	EKONOMISKA KONSEKVENSER	TOLVMÅNADERS-PERIODEN (miljoner euro)	INNEVARANDE BUDGETÅR 2008 (miljoner euro)	FÖLJANDE BUDGETÅR 2009 (miljoner euro)
5.0	UTGIFTER - FÖR EU:S BUDGET (ÅTERBETALNING/INTERVENTION) - NATIONELLA MYNDIGHETER - ANDRA	-	-	-
5.1	INKOMSTER - EG:S EGNA MEDEL (AVGIFTER/TULLAR) - NATIONELLA MYNDIGHETER	-	-	-
5.0.1	BERÄKNADE UTGIFTER	2010	2011	2012
5.1.1	BERÄKNADE INKOMSTER	(a)	-	-
5.2	BERÄKNINGSMETOD: -	-	-	-
6.0	KAN PROJEKTET FINANSIERAS GENOM ANSLAG I BERÖRT KAPITEL I DEN GÄLLANDE BUDGETEN?			JA-NEJ
6.1	KAN PROJEKTET FINANSIERAS GENOM ÖVERFÖRING MELLAN KAPITEL I DEN GÄLLANDE BUDGETEN?			JA-NEJ
6.2	KOMMER EN TILLÄGGSBUDGET ATT BLI NÖDVÄNDIG?			JA-NEJ
6.3	KOMMER ANSLAG ATT BEHÖVA FÖRAS UPP I KOMMANDE BUDGETAR?			JA-NEJ
ANMÄRKNINGAR:				
(a)	Den föreslagna regleringen syftar till att genomföra de nya bestämmelserna för livsmedelsutdelningsordningen för de sämst ställda i gemenskapen. Den nya ordningen kommer att samfinansieras av gemenskapen, varför det krävs en komplettering av artikel 3.1 i förordning (EG) nr 1290/2005. Dessa bestämmelser kommer inte i sig att ha några konsekvenser för budgeten. Budgetkonsekvenser kommer att uppstå i och med 2010 års livsmedelsutdelningsprogram och beslut att fattas då detta program utarbetas.			